

KĖDAINIŲ „AUŠROS“ SVEIKATINIMO IR SPORTO PAGRINDINĖS MOKYKLOS VEIKLOS KOKYBĖS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

Vizito laikas – 2012 m. lapkričio 26–30 d.

Išorės vertintojų komanda:

Vytautas Raišys, vadovaujantis vertintojas,

Danguolė Tamošiūnienė, Vanda Žiūkienė, Daiva Norkūnienė, Rita Kavaliauskaitė, Erydas Macaitis.

Išorės vertintojų komanda stebėjo 109 pamokas bei užsiėmimus, kitą veiklą, gilinosi į mokinių veiklą pamokose, stebėjo juos natūralioje aplinkoje: pamokose, koridoriuose, per pertraukas, po pamokų kalbėjosi su mokyklos savivaldos atstovais, įvairių klasių mokiniais, Metodine taryba, veiklos kokybės įsivertinimo grupės nariais, administracija, mokinių tėvais, techniniu personalu, analizavo mokyklos veiklos, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentus, mokinių kontrolinių darbų sąsiuvinius.

I. MOKYKLOS KONTEKSTAS

Kėdainių „Aušros“ vidurinė mokykla su baseinu įsteigta 1985 metais. 2004 metais prie mokyklos prijungtas Keleriškių skyrius. 2012 metais išleista paskutinė (25-oji) abiturientų laida. 2012 metų rugsėjo 1 dieną mokykla tapo „Aušros“ sveikatinimo ir sporto pagrindine mokykla, įgyvendinančia pradinio ir pagrindinio ugdymo (I-osios ir II-osios dalių) programas. Keleriškių skyriuje įgyvendinamos ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programos.

Apie 50 procentų mokyklos mokinių, baigusių I-ąją pagrindinio ugdymo programos dalį, mokymąsi tęsia Kėdainių gimnazijose.

Išorės vertintojų vizito metu mokykloje mokėsi 674 mokiniai, buvo suformuoti 29 klasių komplektai. Per dvejus paskutinius mokslo metus į užsienį išvyko 30 mokyklos mokinių.

Mokyklos mokinių šeimų socialinė-ekonominė padėtis vidutiniška. Apie 15 procentų mokinių tėvų yra įgiję aukštąjį išsilavinimą, 46 procentai – aukštesnįjį, 39 procentai – profesinį.

35 procentai mokyklos mokinių yra socialiai remtini (gauna nemokamą maitinimą). Apie 15 procentų mokyklos mokinių į mokyklą važinėja autobusais. 14 mokinių yra iš vaikų globos namų „Saulutė“.

Mokykloje mokosi 39 globojami vaikai (2011 metai – 44). 26 mokiniai priskirti socialinės rizikos grupei: 15 jų gyvena socialinės rizikos šeimose, 10 įrašyti į socialinio pedagogo rizikos grupės mokinių sąrašą. 22 procentai mokyklos mokinių gyvena nepilnose šeimose.

Vizito metu mokykloje mokėsi 104 mokiniai, kuriems buvo teikiama specialioji pagalba.

2007 metais pakeisti mokyklos langai, 2009 metais atliktas energetinis auditas. Numatoma mokyklos renovacija.

Ugdymo procesas vyksta 14 pradinių ir 23 pagrindinio ugdymo klasėse. Mokykloje yra vienas logopedo ir du specialiųjų poreikių pedagogų kabinetai, du informacinių technologijų, trys technologijų kabinetai, šeši paruošiamieji kabinetai (fizikos, chemijos, biologijos, geografijos, du technologijų). Veikia biblioteka-skaitykla, kurioje 11 kompiuterinių darbo vietų. 2011 metais įrengta internetinė skaitykla. Joje 17 – kompiuterinių darbo vietų. Mokyklos kabinetuose yra 118 kompiuterių, 12 projektorių, 5 kopijavimo, 3 skenavimo aparatai ir 1 daugiafunkcinis kopijavimo aparatas. Mokykla yra įsigijusi interaktyvią lentą, 5 televizorius, 11 grotuvų, 1 namų kiną, 34 magnetolas, 7 muzikinius centrus. Mokykloje yra aktų salė. 2011 m. Kėdainių rajono savivaldybės lėšomis atliktas mokyklos sporto salės remontas. Stadione įrengtos krepšinio, tinklinio, futbolo, kvadrato aikštelės, sumontuoti lauko treniruokliai.

Mokinio krepšelio lėšų pakanka ugdymo procesui ir su juo susijusioms reikmėms finansuoti. Tačiau dėl mažėjančio mokinių skaičiaus sumažėjus ir mokinio krepšelio finansavimui, mokytojų darbo užmokesčiui lėšų neužtenka, todėl teko mažinti mokytojų darbo užmokestį (vidutiniai tarifinio atlygio koeficientai sumažinti 4 procentais).

Vadovaujantis mokyklos 2012–2013 mokslo metų ugdymo planu, išorės vertinimo metu 5-tų klasių mokiniams buvo papildomos atostogos.

MOKYKLOS STIPRIEJI VEIKLOS ASPEKTAI

1. Geranoriški, grįsti pasitikėjimu bendruomenės narių tarpusavio santykiai (1.1.4. – 3 lygis).

Mokiniai ir mokytojai gerai pažįsta vieni kitus, todėl dauguma mokinių, tėvų, mokytojų gerus, dalykiškus bendruomenės narių santykius akcentuoja kaip mokyklos stiprybę. Mokykloje vyrauja geras emocinis mikroklimatas, betarpiškas bendravimas ir bendradarbiavimas. Mokiniai mokykloje jaučiasi saugūs, su klasių vadovais, socialiniais pedagogais, psichologe, administracija nedelsiant sprendžiamos iškilusios problemoms. Akcijoje „Geros nuotaikos diena“ ugdytas bendruomeniškumo jausmas. Išorės vertintojai pastebi, kad geri santykiai stiprina bendrumą ir skatina siekti bendrų tikslų.

2. Klasių mikroklimatas palankus mokymuisi (1.1.6. – 3 lygis).

Daugumoje stebėtų pamokų vyravo šilti, nuoširdūs, draugiški, mandagūs mokinių tarpusavio santykiai, gera drausmė, tinkamas elgesys. Vyraujantis palankus mikroklimatas skatino mokinių pasitikėjimą, motyvavo mokinius, sudarė geras sąlygas mokymuisi.

3. Tikslingi mokyklos ryšiai (1.4.2. – 3 lygis).

Mokyklos ryšiai nuolat plėtojami, bendradarbiavimas su švietimo įstaigomis, socialiniais partneriais įvairus ir teikiantis naudos abiem pusėms. Kryptingai ir prasmingai bendradarbiaujama su Vaikų globos namais „Saulutė“, Daugiakultūriu centru, Kėdainių laisvalaikio centru, Kėdainių rajono savivaldybės švietimo, Vaiko teisių apsaugos skyriais, Visuomenės sveikatos biuru, švietimo pagalbos tarnyba, futbolo klubu „Nevėžis“, Kėdainių „Atžalyno“ ir „Šviesiaja“ gimnazijomis, Kauno Gedimino sporto ir sveikatinimo vidurine, Pasvalio Lėvens pagrindine, Jonavos pagrindine, Kėdainių „Ryto“ vidurine mokyklomis ir kt. Bendradarbiaujama su Janinos Monkutės-Marks muziejumi-galerija (vykdoma meninio pažinimo veikla, bendri projektai, tvarkoma muziejaus aplinka), Kėdainių krašto muziejumi (vykdoma edukacinė programa „Pažinkime krašto istoriją kartu“); Kėdainių „Lifosos“, Jonavos „Achemos“ gamyklomis (organizuojamos pamokos netradicinėse aplinkose). Vertintojai daro išvadą, kad šios veiklos stiprina ryšį su socialiniais partneriais, edukacinių aplinkų kaita skatina mokinių mokymosi motyvaciją, sudaro sąlygas ugdymo (-si) veiklą sieti su gyvenimo praktika, nukreipta į mokinių ateities poreikius.

4. Neformaliojo švietimo programos tenkina daugelio mokinių poreikius (2.1.5. – 3 lygis).

2012–2013 mokslo metais mokykloje veikia 6 krypčių (sporto ir sveikos gyvensenos, meno kolektyvų, meninės raiškos, techninės kūrybos, intelektualinio ugdymo, projektinės veiklos) 30 neformaliojo ugdymo būrelių. Platus, įvairių krypčių neformaliojo švietimo programų spektras tenkina daugelio mokinių įvairius saviraiškos poreikius. Mokiniai dažniausiai yra skatinami ne tik pasinaudoti mokykloje sudarytomis galimybėmis dalyvauti įvairioje neformaliojo švietimo, socialinėje veikloje po pamokų, bet ir ją inicijuoti.

5. Mokiniai – aktyvūs mokymosi proceso dalyviai (2.4.1. – 2 lygis).

Mokiniai beveik nevēlavo į pamokas, turėjo mokymosi priemones, buvo pasiruošę pamokai, dauguma buvo atlikę namų darbus. Mokinių įsitraukimas į veiklą pamokose yra pakankamai stiprus mokyklos veiklos aspektas, kuris priklauso nuo mokytojo pateikiamų užduočių, sudominimo nagrinėjama tema. Mokytojai gali džiaugtis aktyviais, norinčiais mokytis mokiniais, gebančiais bendradarbiauti, kai tik tam sudaromos sąlygos.

6. Geri mokinių olimpiadų, konkursų ir varžybų rezultatai (3.2.2. – 3 lygis).

Dauguma mokinių aktyviai dalyvauja mokyklos veikloje, tarptautiniuose, miesto, šalies konkursuose ir visuomeninėje, socialinėje veikloje (akcijose „Darom“, „Atmintis gyva, nes liudija“, „Lietuvos vaikai – Kongo vaikams“, „Aš myliu Lietuvą“). Dauguma mokytojų skatina mokinius dalyvauti renginiuose, sudaro sąlygas jų saviraiškai. Mokyklos bendruomenė džiaugiasi mokinių neformalios veiklos pasiekimais, juos skatina pagyrimais, padėkomis, jų pavardės ir iškovotos

vietos skelbiamos mokyklos interneto puslapyje, nuotraukos eksponuojamos informaciniuose stenduose, dėkojama šių mokinių tėvams.

7. Paveiki bendroji rūpinimosi mokiniais politika (4.1.1. – 3 lygis).

Mokykloje tinkamai rūpinamasi mokinių saugumu, nedelsiant reaguojama į netinkamą elgesį, gautą informaciją apie mokinių saugumo, emocinius ir socialinius poreikius. Stenduose skelbiama informacija apie pagalbą teikiančias tarnybas (telefonai, interneto adresai). Mokykla pakankamai tikslingai bendradarbiauja su Kėdainių švietimo pagalbos tarnyba, Kėdainių specialiaja mokykla, Kėdainių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru, Kėdainių rajono policijos komisariatu. Vertintojai daro išvadą, kad mokyklos bendruomenė kryptingai ir efektyviai dirba planuodama ir įgyvendindama rūpinimosi mokiniais politiką.

8. Tinkama psichologinė ir socialinė pagalba (4.2.2., 4.2.3. – 3 lygis).

Psichologė ir socialinės pedagogės pakankamai kryptingai dirba kaip komanda: bendradarbiauja rengdamos anketas, atlikdamos tyrimus, organizuodamos prevencinius renginius. Jų veikla pakankamai žinoma ir teigiamai vertinama Kėdainių rajone. Specialistės dalijasi patirtimi su rajono kolegomis, jų parengtą „Pažymą dėl specialiųjų ugdymosi poreikių pirminio/pakartotinio įvertinimo“ gerai įvertino Kėdainių švietimo pagalbos tarnyba. Specialistės tinkamai bendrauja su mokiniais, klasių vadovais, pakankamai kryptingai bendradarbiauja su mokytojais, tėvais.

9. Dirba kvalifikuoti mokytojai ir kiti specialistai (5.4.1. – 3 lygis).

Mokykloje dirba pakankamai išsilavinusių, aukštą kvalifikaciją ir būtinas kompetencijas turinčių mokytojų bei pagalbos mokiniams specialistų, galinčių ir gebančių sėkmingai įgyvendinti mokyklos programines nuostatas bei tenkinti mokinių ir jų tėvų poreikius. Išorės vertintojai itin palankiai įvertino mokyklos administracijos dėmesį pagalbos mokiniui komandos sudarymui. Mokyklą aptarnaujančio personalo skaičius optimalus, leidžiantis su turimomis pajėgomis užtikrinti mokyklos funkcionalumą, techninių, sanitarinių ir higieninių reikalavimų laikomasi.

10. Mokykla sėkmingai pritraukia nebiudžetinių lėšų (5.5.1. – 3 lygis).

Mokyklos administracija ieško galimybių gauti nebiudžetinių lėšų ir jas naudoti mokyklos bazės tobulinimui. Rėmėjų dėka mokyklos stadione įrengti keli stacionarūs lauko treniruokliai, įsigyti jėgos treniruokliai. Dalis lėšų gaunama dalyvaujant regioniniuose bei šalies institucijų ir fondų finansuojamose projektuose. Mokyklos bibliotekų modernizavimo projekto dėka buvo sutvarkyta mokyklos biblioteka ir skaitykla, kuri tapo ne tik informaciniu, tačiau ir puikiu laisvalaikio praleidimo centru mokiniams ir mokytojams.

MOKYKLOS TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI

1. Kiekvieno mokinio pažangos stebėjimas pamokoje, rezultatų analizavimas ir panaudojimas (2.3.4., 3.1.1. – 2 lygis).

Išmokimo stebėjimas (tinkamas klaidų taisymas, grįžimas prie išmoktų dalykų, vertinimo kriterijų aptarimas, kiekvieno mokinio matymas), kaip sėkmingas ir reikšmingas veiksnys, darantis įtakos mokymo (-si) kokybei stebėtas 25,6 proc. pamokų. Dalyje pamokų mokiniai nesuprato, ko iš jų tikisi mokytojai, mokytojai neįvertino išmokimo, neaptarė mokinių mokymosi sėkmės. Stebėtose pamokose dažniausiai bendrai patikrinta, kiek mokiniai suprato ir išmoko, tačiau trūko dėmesio asmeninei mokinių pažangai. Mokykla nuo šių metų naudoja elektroninį dienyną www.manodienynas.lt, kuriame yra galimybių fiksuoti ir tėvus informuoti apie mokinio daromą pažangą. Tikslingai fiksuodami, apibendrinami ir panaudodami vertinimo metu sukauptą informaciją mokytojai turėtų galimybių tinkamai planuoti ir koreguoti ugdymo procesą, o mokiniai laiku gautų informaciją apie pasiekimus pamokoje. Siekiant didesnės ugdymo (-si) pažangos, mokytojams būtų tikslinga daugiau dėmesio skirti kiekvieno mokinio pažangai pamokoje įvertinti, pamokos apibendrinimą reiktų sieti su kiekvieno mokinio konkrečiais pasiekimais ir iškelto uždavinio įgyvendinimu, aptarti atskirų mokinių ir visos klasės sėkmių ar/ir nesėkmių priežastis.

2. Aktyviųjų ugdymo metodų panaudojimas pamokoje (2.4.3. – 2 lygis).

Išorinio vertinimo metu pastebėta, kad mokinių mokymosi motyvacija ypač padidėjo, kai organizuota patraukli veikla, pavyzdžiui, mokymasis bendradarbiaujant, tačiau šio metodo taikymas

fiksuotas tik pavienėse pamokose. Darbas grupėse arba poromis buvo užfiksuotas 28 proc. pamokų. Stebėti keli atvejai, kai darbas grupėse ar porose buvo neefektyvus arba nesudarytos tinkamos sąlygos bendradarbiavimui, nors pamokos tema ir turinys ypač tiko aktyviam mokinių ugdymui (-si). Motyvuoti, aktyvūs, norintys mokytis, jaučiantys atsakomybę už mokymąsi mokiniai gebėtų mokytis bendradarbiaudami su mokytoju ir bendraamžiais, jeigu mokytojai skirtų daugiau tikslingų, diferencijuotų, įdomių užduočių darbui grupėse ar porose. Mokytojams vertėtų aktyviau išnaudoti šią stiprybę ir pamokose vadovautis sąveikos (mokymosi) paradigma.

3. Gabių mokinių ugdymas pamokoje (4.3.2. – 2 lygis).

Išorės vertintojų vizito metu beveik visi mokytojai nurodydavo, kad klasėje yra gabių mokinių, tačiau iš stebėtų užsiėmimų protokolų darytina išvada, kad gabių mokinių poreikiai tenkinti vidutiniškai. Tinkamai organizuota veikla gabiesiems mokiniams užfiksuota 22 (20,19 proc.) užsiėmimuose, neveiksmingai (ypač reikėjo dėmesio gabiesiems, bet jis neskirtas) – 18 (16,5 proc.) užsiėmimų, likusiuose užsiėmimuose gabieji dirbo kartu su visais mokiniams. Gabių mokinių gebėjimais, žiniomis, aktyvumu, lyderio, mokinio pagalbininko savybėmis pamokoje remtasi nedažnai. Dažniausiai šioms mokiniams skirtos tos pačios užduotys, jų konsultavimas buvo nenuoseklus. Tikėtina, kad gabių mokinių poreikiai būtų tenkinami geriau, jeigu užduotys būtų parenkamos pagal kiekvieno mokinio gebėjimus, dažniau būtų taikomi aktyvieji mokymosi metodai, parengiamos individualios užduotys ir įvairesnės veiklos formos per pamokas ar skiriant namų darbus.

4. Strateginio planavimo procedūras, siekiant planų kokybės ir dermės (5.1.2., 5.1.3. – 2 lygis).

Rengiant 2010–2012 metų strateginį planą buvo numatyti 7 mokyklos veiklos tobulinimo prioritetai. Vienas iš numatytų prioritetų – išorinio audito organizavimas ir atlikimas – šiuo atveju yra veikiau deklaratyvus laukiamo proceso įvardijimas. Prioritetu numatytas ir darbo pagal Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrąsias programas (2008) ir šių programų kokybiškas įgyvendinimas. Mokyklos veiklos uždaviniai neapibrėžti ir nepamatuojami kokybinio ar kiekybinio poveikio aspektais. Strateginio plano uždaviniai tik iš dalies yra detalizuojami metinėse veiklos programose (planuose), Metodinės tarybos ir metodinių grupių planuose. Išorės vertintojai konstatuoja, jog siekiant planų kokybės ir dermės mokyklos bendruomenei derėtų peržiūrėti ir tobulinti strateginio planavimo procedūras.

5. Įsivertinimo procesas ir gautų rezultatų panaudojimas (5.2.1., 5.2.2. – 1 lygis).

Mokyklos bendruomenė iš esmės yra susipažinusi su mokyklos savęs vertinimo strategijomis ir pripažįsta šio proceso įtaką ugdymo proceso bei planavimo procedūrų tobulinimui. Tačiau šių rezultatų apibendrinimas nepakankamai turėjo įtakos mokyklos planavimo procedūroms, hipotezių ir uždavinių išskėlimui, priemonių jų įgyvendinimui numatymui bei poveikio rezultatų įvertinimui. Giluminis mokyklos savęs vertinimas nebuvo organizuotas. Veiklos kokybės įsivertinimo procesas mokykloje suprantamas kaip būtinas, tačiau jo metu gauti duomenys mažai naudojami planavimo procedūroms. Išorės vertintojų komanda įsitikinusi, jog tinkamas mokyklos veiklos įsivertinimo grupės darbo organizavimas, gautų duomenų išsamus aptarimas bendruomenėje ir jų panaudojimas planuojant mokyklos veiklas iš esmės pagerintų planų kokybę bei jų dermę, o patį įsivertinimo procesą padarytų prasmingą ir paveikų.